

# Correspondența Română

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

## ABONAMENTE

LA

### Correspondența Română

IN ȚARĂ		IN STREINĂTATE	
12 luni . . . . .	30 lei	Pe 12 luni . . . . .	40 lei
6 " . . . . .	15 "	6 " . . . . .	20 "
3 " . . . . .	8 "	3 " . . . . .	10 "

#### TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 . . . . . linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

## EARE-ȘI DESLUȘIRI

Sine ira et studio!

Politica de astăzi a Românilor de peste Carpați e continuarea celei de la 1865 și de la 1860 și de la 1851 și de la 1848 și de la 1791 și de la 1784 și de la 1700, o politică impusă de impregiurări și devenită un etel cu încetul un fel de religione pen-massele mari ale poporului.

Au fost și în trecut între Români, mai ales între cei *nobili*, oameni, care voiau să abată pe frații lor de la politica aceasta, în timpul revoluțiunii de la 1848 o înmănată parte din cărturarii români stăruie, ca Români să facă cauză comună cu Maghiarii contra Curții din Viena. Unul din cei mai distinși reprezentanți ai acestui nou curent, maramureșanul Dragoș, a fost înse prins și pus în furci de către ei.

Atunci cei mai de frunte dintre conștientii mișcării naționale din România stăruie prin emisarii trimiși în Ardeal, să facă cauză comună cu Maghiarii contra Austriei despotice. Emisarii au fost, ce-i drept, puși și ei în furci, s'au dus cu treaba nefăcută mai departe.

După revoluțiunea de la 1848-1849 Români au rămas desiluzionați, s'au făcut încercări spre a-i abate de la politica lor tradițională.

Atunci zadarnice au rămas și aceste încercări.

După ce Impăratul a publicat, la 1860, numita diplomă de Octombre, în urma căreia Austria a devenit un stat constituit și organizat pe baza principiului de egalitate, Români au pornit spre pede dezvoltare. În dieta Ardealului ei au avut glas hotărâtor; Vice guvernorul, adevăratul administrativ al Ardealului era un român; limba română era admisă pretutindenea pentru discuțiunile publice și ca limbă oficială la diregătorii și la instanțele judecătorești atât în Ardeal, cât și în părțile de dincolo de el. Acum dar nu mai avea o rațiune înfrățirea Românilor cu Maghiarii contra Austriei.

În toate aceste tocmai în timpul acesta

s'a făcut printre Români, atât în Ardeal, cât și în România, o foarte întinsă propagandă anti-austriacă, tocmai în timpul acesta s'a format la Români de peste Carpați un partid anti-dinastic.

Urmarea firească a fost, că la începutul erei dualiste rezistența națională română era slabă, de oare-ce masele mari ale poporului, rămase tot dinastice, se retrăseseră din luptă.

Ani și ani de-a rândul cea mai puternică armă a Maghiarilor a consistat în constatarea, că luptătorii naționali români sunt niște *agitatori*, care nu au în dosul lor. Și aderență nici nu aveau, în adevăr, de cât cei ce urmau înainte cu politica cea ceche și populară. Ast-fel încetul cu încetul frunțașii au trebuit să se întoarcă cu toții la politica aceasta, și puternică, generală, impunătoare nu a devenit mișcarea națională română în Ardeal de cât după ce partidul național român a dus la Viena «Memorandumul», pe care poporul român mereu l'a cerut.

Acesta e adevărul, cel mai lămurit și cel mai neîndoios adevăr: Comitetul partidului național a dus la Viena acel «Memorandum», ca să câștige aderența masei române.

S'a discutat cu toate aceste, că mișcarea națională română din Ardeal a fost pusă la cale și e întreținută de partidul național liberal din România. Au discutat-o și o discutăm și noi, și o discutăm și noi Maghiarii, și înțeleg c'au făcut-o, fiindcă le trebuie o minciună infamă, pentru-ca să justifice măsurile luate pentru înăbușirea oricărui și carei manifestări de viață națională românească.

Au discutat-o însă și o discutăm și noi Români; au insinuat și insinuă și Români, că frunțașii de-aia Românilor de peste Carpați primesc «ordinul» din București și că luptătorii foarte bine cunoscuți de peste Carpați sunt *iredentiști* ca d-nii Sécășanu ori Ocășanu.

Ce interes au avut și au aceștia, ca s'o facă? Lucrează ei cu premeditare? Vor ei să-i asmuță pe Maghiarii asupra Românilor? Vor și ei să justifice măsurile luate de guvernul din Budapesta? Cred ei, că politica partidului național e primejdioasă și că acolo, în Ardeal, ar fi și alta cu puțință?

Nu! Prea ar trebui să ne credem nemernici noi Români, pentru-ca firea să ne ierte a dice da.

Sunt însă în România o mulțime de oameni, care ved toate lucrurile din punctul de vedere al partidului, din care fac parte, și care nu le pot ierta Ardelenilor iubirea către Ioan Brătianu și increderea în bărbății chemați să ducă mai departe lucrarea lui.

D. Ioan Grădișteanu, fără îndoială unul dintre cei mai convinși conservatori și cei

mai sinceri aderenți ai d-lui Lascar Catargiu nu s'a sfiit, nu s'a simțit umilit să mărturisească în fața țării, că și după a d-sale părere d. Dimitrie Sturdza a făcut țării și neamului românesc un bun serviciu, când a ridicat fără de sfială glasul, ca să tragă luarea aminte a lumii asupra celor ce se petrec de a lungul hotarelor apusene ale României.

Așa înțeleg eu și așa vor fi și înțelegând și alții pe *boierul adevărat*, pe *Românul adevărat!*

Ni se poate trece cu vederea nouă, care trebuie să muncim din zori de zi până în miez de noapte, ca să agonisim hrana de toate zilele pentru noi și pentru ai noștri, ne vor fi iertând chiar unii, dacă ne călcăm pe inimă, înăbușim durerea în sufletele noastre și nu spunem adese-ori ceea ce gândim. Li s'ar putea trece aceasta cu vederea fraților noștri de dincolo. Nu li se poate însă trece, nici li se poate ierta aceluia, pe care fie norocul, fie vrednicia părinților i-a ferit de grijile vieții de toate zilele. Ei trebuie să fie neatirnați în țară neatirnată, — și bogățiile lor nu mai prețesc moralicește nimic, dacă atunci, când vorba e de hotărâre bărbătească, tot dintre noi ies mai mulți la iveală.

Acum, de astăzi dată, partidul conservator a avut ocaziunea de a câștiga o trecere covârșitoare atât în țară, cât și pretutindeni, unde Români trăiesc și suferă. N'a ținut, precum se vede, s'o aibă, căci alt-fel mulți s'ar fi ridicat ca d. I. Grădișteanu mai presus de considerațiunile de partid.

D. Al. Lahovary, răspundând la cele discutate de d. I. Grădișteanu, n'a știut de cât să le arunce liberalilor vorba, că au maltratat pe Ardelenii veniți în țară, în vreme-ce conservatorii i-au căpătuit—și alta nici că puteau să facă pentru dânsii. Da! i-au căpătuit!—dar cu ce preț?

Ca să nu vorbească ca d. Ionel Grădișteanu, ci să jure, că toate relele în lumea aceasta de la *colectiviști* și de la *junimiști* se trag, să se desbina între dânsii și să ducă desbinarea și peste Carpați.

Voind să-și câștige aderență, conservatorii au produs aici și peste Carpați o ne mai pomenită zăpăceală în capete și au făcut ca atât Maghiarii, cât și mulți dintre Români să creadă, că guvernul din București și cel din Budapesta au luat înțelegere, ca să ciomăgească pe *colectiviștii* din Ardeal și să scoată la fața lumii pe *moderații* urgisiți de Români.

E orî nu premeditată politica aceasta, Români de peste Carpați rămân în calea croită de părinții, bunii și străbunii lor. Mult vor mai trebui încă să suferă, ca să fie accesibili pentru politica antidinastică.

Ioan Slavici.

## CRONICELE DIN SIBIU

Maî nainte părea că lumea românească din țările ungurești gema de agitatori, de inimi ai patriei. Cu un cuvânt, de tot ce e patriot rău și înclinat spre a gravita în afară. Așa susțineau diarele maghiare.

Discursul d-lui D. Sturdza în senatul României a schimbat totul ca prin farmec.

Vânturile politice bat acum în diarele maghiare cu totul din altă parte. Noi Români din țările ungurești nu mai suntem acum ceea-ce am fost. Din toate titlurile și epitetele de mai nainte n'a mai rămas nimica. Diarele ungurești s'au înduioșat de noi, dar grozav, și nu mai știu în ce termină să ne compătimizească.

Suntem „martiri“ țice «Pester Lloyd». Inșă martiri ai unor oameni care se folosesc de naivitatea noastră și servesc de noi în luptele lor politice, unii pentru a ajunge, car alții pentru a se menține la putere.

Cu alte cuvinte: noi suntem instrumente oarbe în mâinile celor două partide mari din regatul vecin al României, care se luptă între sine pentru puterea statului.

Ce oameni buni sunt compatrioții maghiari, care informează pe publicul lor cititor!

Ei nu numai demonstră cât de bine sunt informați. Ei își descopere și *filantropia* lor față cu noi Români, care nu pricepem, că frații noștri din România se joacă cu sorțile noastre politice după cum lor le vine la socoteală.

Cu toate acestea mila compatrioților noștri maghiari din țiare, în viața practică se manifestează cu totul în alt mod.

Acusările curg. De asemenea procesele politice pe toată linia. Și în timpul mai recent terorismul so desvoltă așa de cu tărie, încât nici instituțiile noastre cele mai legale nu se mai simt scutite de îndrăsneala nesocotită a compatrioților maghiari.

Așa este. Terorismul are să treacă dela curțile cu jurați în salele școalelor și apoi în biserici. Căci compatrioților maghiari se vede că le este spina în ochi ori-ce așezăminte și numai dacă li-se pare că dau vre-o umbră de scutința Românilui său altcuiva nemaghiar.

În adevăr ne prinde mirarea. Contra unor «naivi amăgiți», pe care compatrioții maghiari și în special procurorii de stat în serviciul maghiarismului, sau nu cred în cele-ce scriu despre noi foile maghiare, acum în urma discursurilor mai recente în parlamentul român, sau apoi sunt cuprinși de grije extraordinară și le este frică chiar și de niște «naivi».

Nu poate altcum să fie. Contrastele dintre diaristica maghiară și procedura guvernului maghiar tradează ceva ce compatrioților maghiari pururea le va fi rușine a spune pe față.

Compătimirea nici-odată nu produce prigonitori: nici singuratici, nici în massă. Și Români din țările ungurești, taxați de diaristica maghiară ca un de naivi, tocmai în zilele acestea au se simțit furoarea persecuțiilor mai tare din partea guvernărilor maghiari și încă cu consimțământul tuturor Maghiarilor.

Care va să dică, diaristica maghiară deprinsă a minți de câte-ori scrie despre nemaghiari, earăși s'a pus pe minciuni. De astă-dată înșe, pe un soi de minciuni, prin care vrea să inducă în eroare și pe publicul cetitor al Maghiarilor

Minciuna din cazul de față are doué laturî. Odată e minciună, că partidele din România se servesc de Români din țările ungurești în luptele lor pentru putere. De altă parte este minciună, că pe noi, pe Români din țările ungurești, ne-a considera cei din România de niște naivi.

Compatrioților maghiari, în zadar umblă să ascundă, le este frică și încă colea frică mare, că le tragem dungă peste socoteala naționalisării, adecă a maghiarisării statului unguresc, ceea-ce noi nici nu ascundem și nu vrem să ascundem.

După noi statul unguresc poate, ba *trebuie* să fie cum a mai fost, poliglot, în care să încapă

și să trăească în armonie toate națiunile saî naționalitățile din patrie, fără de a fi topite în căldarea maghiarisării.

«De ce te temi, nu te trece». De ce le e frică compatrioților maghiari, nici n'ai să scape. Pentru că ceea-ce voesc ei este nefiros. Ear' ceea-ce voesc Români este ordinea, este legea firei. Și firea tot-de-una are să învingă față cu meșteșugurile nacălite omenesți.

Cât pentru cei din parlamentul român de peste munți, compatrioții maghiari se înșeală, dacă cred, că se folosesc de cestiunea sorții noastre numai pentru-za să se mențină sau să ajungă la putere.

Sunt sânge din sângele nostra și carne din carnea noastră și îi doare și pe ei, când ne ved pe noi fără de nici un cuvânt, chinuți de moarte. Deci nu e cu putință ca să nu dică un cuvânt măcar, când aud țipetele și când ved torturile de aici.

Este adevărat, că ei n'ai să se amestece în afacerile noastre interne, precum nici noi în ale lor. Inșă fericitul Ioan Brătianu a zis o dată în parlamentul român, că dacă fratele aude pe soru-sa țipând din cauza maltratărilor din partea cumnatului său, ca frate bun să nu se intereseze de soru-sa? Nu se va amesteca în afacerile interne ale casei cumnatului, dar de altă parte nu va suferi ca soru-sa să fie de cumnatul său brutalisată.

Asemănarea aceasta să le servească de învățătură compatrioților maghiari, ca să înțeleagă bine *istoria zilei* din zilele actuale. Totodată însă se înțeleagă, că scriu neadevăruri diarelor lor, când scriu despre discursurile parlamentare din România și în fine se cunoască că d-l Horváth Gyula, care se vede că are mare înrîurintă asupra opiniunii publice maghiare, de la București nu li-a adus la Budapesta de cât *iluziuni optice*.

### PROCESUL DE PRESA

al diarului

## „FOAIA POPORULUI“

Acesta e titlul unei foarte interesante broșuri sosite de la Sibiu, din care am reprodus articolul «Cronicele din Sibiu». S'a publicat în broșură actul de acusațiune semnat de Dr. Alex. Ieszensky și o scurtă dare de seamă asupra procesului.

Maî reproducem din această broșură următoarele:

\*\*\*

Și noi Români purtăm vina dacă din mijlocul unei mărețe Curți stăpânitoare a lumii a primit o parte a neamului nostru un viteaz, mare și iubitor de neamul nostru stăpânitor?

Trei milioane de Români purtăm între Carpați credința celei mai vechi și glorioase Curți stăpânitoare în Europa.

Alte șase milioane de Români își întind stăpânirea lor neatârnată din Carpați în Dunăre, ear Coroana luminătoare de pe Capul Țerii lor strălucește departe peste Dunăre și peste Prut, o Coroană, care — cum țice marele Român *Diemitrie Sturdza* — e un puternic razim al Monarhiei Austro-Ungare, un zid apărător al civilizației veacului al XX-lea și un adăpost al drepturilor tuturor neamurilor din Răsăritul Europei.

Ce ascunde viitorul în tainele sale, rămâne se știm noi și neamurile ce ne împrejmuiesc, atunci când lucrurile desevirite odată nu se mai pot schimba.

### Doué coroane

De a doua zi după suprimarea diarelor «Tribuna» și «Foaia Poporului», a început chemarea pe banca acusaților din mijlocul Ardealului a

celor douédecî-și-cinci Căpetenii ale neamului românesc.

În frunte cu Stegarul lui, cu Românul *Dr. Ioan Rațiu*, neabătută sentinela în curs de o jumătate de veac, au fost chemați la Cluj douédecî-și-cinci de Români, purtători de grije și vieții neamului nostru.

În anul 1894, spre începutul veacului al XX-lea la începutul acestui an, la începutul celei di urmă decimii din veacul al XIX-lea, sau pus de șase milioane de oameni, de Maghiari, întreba rea de viață ori moarte a celor doué-spre-dec milioane de Români din Carpați, Balcani, de Dunăre și de la Prut.

Șase milioane de oameni, popor străin și singur în mijlocul popoarelor Europei, pun în judecată viața alor doué-spre-dece milioane de vie înrudite cu jumătate Europa cultă și împretini nedespărțit cu întreg apusul și mijlocul lumii civilizate.

### Judecata cea mare

Doué-decî-și-cinci de frantași cărmuitori a celor trei milioane de Români din Carpați până în Tisa, doué-decî-și-cinci de vâslași celor trei milioane porniți în lunga cale a veacurilor viitoare; doué-decî-și-cinci de căpetenii a celor trei milioane de neabătuți Români pânici de veacuri în Răsărit, vor fi puși la în cercare în ziua de 23 Ianuarie anul 1894.

Nu e această judecata neamului românesc. I banca acusaților din Cluj va sta uciderea o viața Culturii Apusului.

În judecata Maghiarilor din Cluj va fi trimisă sentinela de la Dunăre.

Neclintita sentinela a Coroanei Mărețe a Habșburgilor va fi pusă acolo între osândă ori viciu

\*\*\*

Era o înscărbire mare, când în mijlocul întregii bării de viață ori moarte a poporului românesc, din Blaj, din preajma Câmpulu-Libertăți cinspredece copii sunt duși cu puterea să se închine în orașul, în care cu doué-trei țite și urmă era dus de gendarmii ungurești martiri resignat al Românilor Ioan Rusu-Șirianul, alături cu cel dintăiu tipograf martir al libertății tiparului I. Popa Necșa.

Ministrul de interne al unei jumătăți a Monarhiei noastre, ministrul Hieronymi saluta din înălțimea lui gloria, biruința poporului maghiar când un profesor, vîndător de neam, rușin conștiinței omenesți, ducea cu d'asila morală Cluj, pe cinci-spre-dece copii ca să-i treacă prorușine. Cinci-spre-dece copii, vînduți rușinii fără voia lor, de un samsar scârbos, făceau Românilor impresia alor cinci-spre-dece copile fecioare adimenite, siluite și vîndute prostituțiunii de vîndător criminal.

Români de pretutindenea aveau inima lor cele cinci spre-dece jertfe nevinovate ale vîndătorului profesor Dr. Hosszu.

O nețermurită indignare, o silă, o greață manifesta către acest om, care pângăria virginitatea Câmpulu-Libertății.

### Cum cred Maghiarii că sunt Români?

Începînd cu ziua de 4 (16) Decembrie 1894 ziua suprimării diarelor «Tribuna» și «Foaia Poporului», se punea la cale încercarea de spăimintare a Românilor.

Poporul care se mândrește de șase veacuri aproape cu vitejiile sale, credea că poate să

CRONICA

D. S. Populeanu, consilier la Curtea de Apel, al căruia mandat de procuror-general expirase, a fost din nou delegat de minister, pentru alte 6 luni de zile.

Este a treia oară, când se dă această delegație d-lui S. Populeanu, fost procuror general, numit consilier la curte, pentru a deveni inamovibil, și încă ne înlocuit de mai bine de un an în funcțiunea de procuror general.

Instrucțiunea în afacerea căpitanului Căliman s'a terminat, și dosarul s'a trimis d-lui maior Paleologu, raportor pe lângă corpul 2 de armată. Acesta va hotărî, dacă este sau nu loc de urmărare.

Cetățenii din Constanța au înaintat Ministrului de Instrucție o petiție, prin care cer înființarea unui gimnasiu classic în acel oraș.

Candidatul liberal pentru colegiul al 2-lea de senat la Târgu-Jiu este d. Mihail Pherekyde; pentru colegiul 1-iu e candidat din partea liberalilor d. Carabatescu.

*Licențiați români.* «Gazette de Lausanne» publică la 16 Decembrie lista celor ce au obținut de curând licența la Universitatea din Lausanne. Sunt și două nume românești: d. Nicolae Angelescu, din București, și d-șoara Eufrosina Tănăsescu, din Slatina. D-șoara Tănăsescu e institutoară la școala de fete Nr. 3 din Capitală.— Felicitările noastre.

Ca prim procuror pe lângă tribunalul din București în locul d-lui Sfetcu, numit prefect la Romanați, va fi numit d-l Ghețu, actualmente președinte la tribunalul Suceava și fost jude de instrucție la Ploești.

Inaintările în armată se vor face în Ianuarie, când vor fi gata tablourile de înaintare la care lucrează acum inspectorii generali ai armatei.

Sunt numiți subprefecți. D-nii N. B. Cioroianu (Jiul de mijloc, jud. Dolj); și Costache Ionescu (Jiul de sus, același județ).

S'au acordat avantajile legii de ocrotire a industriei, fabricii de cherestea a d-lui M. Iuster din Filioara, Neamț; fabricii de paste făinoase și dulcețuri, a d-lui L. T. Kovaci din București; fabricii de barhet calmuc a d-lui F. Birman și fiu din București, și fabricii «Cometu» de sobe Maydinger din București.

Sunt numiți controlori în serviciul exterior al creditului agricol d-nii Gavril Costache și D. Pironescu.

Alegerea pentru colegiul 2 de deputați din Roman se face Duminică.

D-l Teodor Văcărescu a cerut prin petiție adresată Tribunalului, să pună sub interdicție pe fiul său Radu Văcărescu, fost prefect în Dimbovița, pentru-că este din cale afară risipitor.

Plata pensionarilor civili s'a început astăzi. Funcționarilor li s'a vor plăti lefurile cu începere de la 18 l. c.

În ziua, când cei douăzeci și cinci fruntași ai Poporului Român din Austro-Ungaria primiau chemarea pe banca acusaților, redacțiunea ziarului *Tribuna*— suprimată deja — a primit de la Timișoara o carte postală cu adresa scrisă în limba germană și semnată de dr. Cornel Diacovits, cerându-i ca să anunțe apariția ziarului *Dreptatea* la Timișoara.

Un ziar pretins a vorbi în numele Românilor anunță apariția lui în limbă străină și cere redacțiunii unui ziar românesc să anunțe, în limbă străină, apariția ziarului nou *Dreptatea*.

Opiniunea publică, care mai credea în deosebirea acestui ziar de reposatul *Viitorul* din Buda-Pesta, rămâne indignată de această anunțare a unui pretins ziar românesc în o limbă prietenă, dar' neromânească. Redacția ziarului suprimat *Tribuna* păstrează această carte postală.

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

AUSTRIA

O depeșă din Praga anunță, cu data de ieri 14 c., că cei doi indivizi, Dolezal și Dragun, arestați sub bănuială că ar fi asasinat pe Mrva, au mărturisit, că ei au comis asasinatul Sâmbătă seară. Al treilea individ arestat, Kriz, ar fi instigatorul crimei. Ucigașii au declarat, că discursul d-lui Herold determinase proiectul lor.

EGIPT

O depeșă din Cair cu data de 26 c. ne comunică că Riaz-Pașa a respuns propunerilor Consiliului legislativ privitoare la micșorarea cheltuelilor Statului, arătând că această micșorare este cu neputință. Acest răspuns a făcut cea mai bună impresie, și se speră că va potoli mișcarea produsă de tendințele anti-engleze.

FRANȚA

Trei anarhiști, Roussel, Vogt și Thilbaud, au fost arestați alaltă-ieri la Paris. Alți patru au fost arestați la Avignon.

Tot în noaptea de alaltă-ieri mergea prin orașul Orleans o bandă de indivizi strigând: «Trăiască anarhia!» Au rupt becurile de gaz și au spart o mulțime de geamuri de la case. Poliția îi caută.

— Diarele din Paris asigură, că cuirasatul „Bayard” n'a putut pleca în Extremul-Prient din cauza stării rele a cazanelor sale.

SPANIA

O depeșă sosită din Barcelona anunță, că anarhistul Serasol a mărturisit, că a fabricat bombe, care au servit în atentatul în contra marșalului Martinez Campos și a teatrului.

SERBIA

Procesul ministerului Avakumovici a urmat și ieri.—Tribunalul de Stat a admis, în urma cererii d-lui Ribarac, excluderea d-lui Dușmanici, care va fi înlocuit de un membru suplimentar.

S'au cetit în urmă pledoariile tuturilor acusaților; aceste pledoarii seamănă cu acele care au fost depuse în Iulie la Sceptștină. Ele vor fi cetite din nou azi.

— Radicalii au biruit la alegerile comunale în mai toată țara; este balotagiu între Marinovic și Taușanovic.

— D-l Pașici a obținut un concediu de o lună, dar nu se cunoaște încă data sosirii sale la Belgrad.

iste oameni lași. Ei, Maghiarii, care umplu oțomuri mari de istorie cu măreția vitejilor lor, pot crede, că ar fi cu putință a înspăimînta un popor cum sunt Români.

Multă dreptate, desovârșită dreptate au Români când nu mai cred în trecuții viteji ai poporului maghiar

Dar Maghiarii cred. Ei încep prigonirea diu pentru și o întind la margini. Suprimă «Tribuna» și «Foaia Poporului». Apoi pornesc destituirile din Valea-Bărgăului, la meadă-noapte a Ardealului, destitue aci pe patru învățători: Dan, Bozga, Beșa și Oanea.

Sutele de procese prevestite de parchetul din Iulij încep.

Pornirea s'a făcut din Sibiu, chemat fiind comitetul central al Românilor în frunte cu d-l r. Rațiu, întinându-se din Carpați la Tisa cu fruntașii poporului român.

Prigonirea cea mare a luat începutul ei, când asul poporului român s'a înăbușit, punându-i poprire prin suprimarea ziarelor «Tribuna» și «Foaia Poporului».

Pe fie-care zi redacția celor două ziare surimate primea depeși, vestindu-i-se nouă prigoniri la Apus, la Răsărit, în Meadă-zi și meadă-noapte a acestei patrii locuite de Români.

De la Seghedin, martirul Ioan Russu-Șirianul anunță, că lasă în temniță pe neînfricatul Român Septimiu Albini cu cel-l'alt osîndit d-l Nic. Roman, singur, că el Russu-Șirianul e escortat în închisoare pe banca acusaților, că a lăsat în lulele închisorii din Seghedin pe Septimiu Albini și Nic. Roman, care înainte de a eși din închisoare va fi dus din temniță să stea pe banca acusaților alături cu cei-l'alți douăzeci patru de Români fruntași.

Albini, ostașul încercat și neclintit pus în imejdii, stegar de ani al luptei neînfrante, Septimiu Albini a rămas singur în temniță pentru a se întâlni în ziua județului, în ziua de 1 Ianuarie 1894, cu întreg comitetul partidului național.

Intre acești stegari în Metropola Ungariei la Buda-Posta zăcea neclătinatul dr. Vasile Lucaciu. În închisoare în judecată, din judecată în temniță și din temniță earăși în judecată e soarta doctorului Lucaciu.

Departa, pe țermul drept al Prutului, în leaul unirii patriei lui Stefan-Cel-Mare — cu a Mihaii Viteazul, — la Iași — se sfinția stindardul dat Moldovei viteze de neclintita Transilvania. Acest simbol al Credinții în un viitor mare dat de ficele Transilvaniei vitejilor lui Stefan-Cel-Mare se închina viitorului măreț al amului românesc.

Domnișoara Felicia Rațiu primia de la Iași, din Moldova vitează salutară din partea Românilor și Românilor Moldovei pentru Românele Români Ardealului.

Fieca fruntașului celor trei milioane de Români din Transilvania, Bănat și Ungaria d-șoara Felicia Rațiu, primia pentru Românele din Transilvania vorbe de iubire de la Românele Moldovei în ziua când tatăl ei, Presidentul Românilor din Austro-Ungaria, D-rul Ioan Rațiu, mia chemarea să se înființeze pe banca acuzatorilor.

# ARDEALUL

## IV

### Luptele pentru revindicare

(Urmare)

Ca să desfacă pe acești Români de metropolia Ungro-Vlachiei, să-i scoată de sub înfrigurarea Țarului-Papă și să-i poată ajuta în marginile «Aprobatorilor Constituțiilor», Cabinetul din Viena trimite în Ardeal misionari Iesuiți, care-i îndeamnă pe Români să recunoască, păstrând ritualul oriental, supremația Papei, căci se vor bucura de drepturile acordate prin «Aprobatae Constitutiones» bisericii romano-catolice.

Partea cea cu desăvârșire mare a preoților, care erau iobagi, cu episcopul Teofil în frunte, e accesibilă pentru această propagandă.

După instrucțiunile, pe care le primise în anul 1692, cu ocaziunea confirmării sale în scaun, de la guvernatorul Gheorghé Bánffy, Episcopul Teofil nu era, în adevăr, de cât șeful misiunii calviniste în mijlocul Românilor. El trebuia să primească *cathichismul calvinesc* și să facă pe alții să-l primească (p. 2), trebuia să nu se abată de la usurile calvinești (p. 3), era dator să ceară aprobarea superintendentului calvinesc, care se numea «Hungarorum et Valachorum Episcopus» (p. 11) atât pentru convocarea, cât și pentru hotărârile sinodului, ba după punct. 19. al instrucțiunii era supus în întreaga conducere a bisericii, supravegherii și vizațiunii canonice a superintendentului, — «a praescripto Eppo. orthodoxo Transylvaniae dependeat» 1)

Unirea cu biserica papală, — în forma inofensivă, în care se propunea, era deci o scăpare de sub tirania calviniștilor și în același timp singura cale de scăpare de sub jugul impus de «Aprobatae Constitutiones».

În anul 1697 Episcopul Teofil convoacă, de astă-dată fără de aprobarea superintendentului calvinesc, — un sinod la Alba-Iulia, și preoțimea adunată în acest sinod recunoaște pe Pontificul Roman drept cap vădit al întregii bisericii creștine (totius Ecclesiae Christi) și admite purgatoriul, cuminecătura în o singură formă și purcederea Duhului Sfânt și de la Fiul, care însă de la Impăratul trei asigurări: 1) că preoții de rit grecesc se vor bucura de aceleași drepturi ca și cei-lalți preoți din țară 2), că acești preoți vor fi dotați și vor avea case parohiale 3), că ei vor atârna numai de Episcopul lor.

Nobilimea face dar toate opintirile, ca să zădărnicească unirea, în urma căreia preoții români devin oameni liberi.

Murind Teofil încă în acel an, Calvinistii pun la cale înlocuirea lui cu Atanasie, un adept al lor, care în urma intervenirii lor e ridicat de metropolitul Ungro-Vlachiei la treapta arhieriască.

Ei s'au înșelat însă, de oare-ce Atanasie, ocupându-și scaunul, convoacă în anul 1698 un nou sinod, care primește definitiv unirea. În actul scris la 7 Octombrie 1698 2) preoțimea declară însă, că primește numai supremația Papei, ear cele-lalte trei puncte le admite fără ca

1) Nic. Nilles. Symbolae. Oeniponte, 1885. Vol. I. pg. 153—160.

2) Nic. Nilles. Symbolae. Vol. I. pg. 206—210, uude a tul unirii e reproduc în fascicule.

să le primească, și nu admite nici o schimbare în ritual și în organizarea bisericii.

La 16 Februarie 1699 subscrie apoi și Impăratul Leopold I. diploma, prin care acordă bisericii *greco-catolice* și preoților ei aceleași drepturi, pe care le avea biserica *romano-catolică* cu preoții ei 1).

În același an însă nobilimea, adunată în dietă, hotărăște, că preoții români, trecând la vre-una din bisericile, cărora li se acordă drepturi în *Aprobatae*, se bucură numai de drepturile bisericii, în care trec, dar numai pentru averile bisericesti (care nu existau) sunt scutiți de dijmă și de cele-lalte prestațiuni; ear preoții, care rămân *greco-orientali*, sunt tot iobagi ca mai înainte.

Astfel, strimtorați între Impăratul și nobilime, intră Români în secolul XVIII.

Sunt mai presus de toată închipuirea nenorocirile ce din actul de la 7 Octombrie 1698 au rezultat pentru Ardeal și pentru Români în deosebi.

Nobilimea, dovadă și hotărârile luate la 8 Septembrie 1699, ținea să zădărnicească diploma de la 16 Februarie ori, cel puțin, să reducă efectele ei la un minimum potrivit cu interesele ei particulare. Români au avut deci să susțină cu nobilimea o grea luptă, în care puțin ajutor au primit la curtea din Viena, care a avut în secolul XVIII. nu mai puțin de cât nouă resboaie mari și astfel era mereu nevoită să între în voile nobilimii maghiare, accesibilă pentru orîși-ce dușman al Casei Domnitoare.

Români erau însă în același timp desbinați între densesi.

Actul de la 7 Octombrie 1698 nu era sincer.

Preoțimea adunată atunci la Alba-Iulia și-a făcut rezervele în ceea ce privește păstrarea tradițiilor bisericesti până în cele mai mici amănunte, fiind-că știa că masele poporului român resping orîși-ce schimbare în viața lor religioasă. Ear Iesuiții s'au mulțumit deocamdată și cu simpla recunșterea a supremației papale, fiind-că sperau, că încetul cu încetul Români vor primi și ritual apusean, și organizațiunea romano-catolică.

Un popor, care a fost despuiat prin siluire și viclesug de toate drepturile lui, nu mai poate să fie înșelat. Români au simțit deci, că vorba e să fie despuiati încetul cu încetul și de tradițiunile lor bisericesti; ei au respins dar unirea și au alungat pe preoții, care o primiseră. Astfel cei mai mulți dintre densesi rămân fără de preoți.

Spre a își sili să primească unirea, guvernul le impune să întreție pe preoții greco-catolici, de la care ei nu vor să primească sacramentele, și întărește cordonul militar de pe la granițe, ca să nu poată intra în Ardeal preoți greco-orientali nici de la Serbi, nici de peste Carpați. Partea cu desăvârșire mare a Românilor a respins cu toate aceste unirea, a sângerat prin trecători, ca să-și aducă preoții, care să-i boteze copiii, și și-a îngropat morții mai bucuros neprohodiți de cât ca să primească sacramente de la preoți uniți.

Actul de la 1698 și diploma de la 16 Februarie 1699 sunt cu toate aceste începutul unei epoci noi în viața Românilor.

Români sunt, ce-și drept, tot iobagi legați de pământ și tolerați numai în țara lor; dar ei au

1) Eud. Hurmuzachi. Docum. priv. la Ist. Rom. Vol. V. pag. 540—541.

preoți, pe care nu mai poate nimeri să-i pună muncă silnică și să-i trateze ca pe niște slugă ai bisericii, cărora li se dă înzestrare, au o I piscopie, căreia Impăratul îi face donațiuni, a un Episcop, care e Consilier împărătesc și se cotic în rândul mai marilor țerii. În același timp biserica romano-catolică, ajunsă la putere, nu mai permite ca copii români să fie, ca pen'acur opriți, dacă vor să învețe la școlile catolice. E Iesuiții, preocupați de propagarea catolicismului aleg pe cei mai deștepți dintre tinerii români și-i trimit să facă studii pe la seminarele catolice din țară și din străinătate, la Viena, colegiul de Propaganda Fide din Roma. Din rândurile acestor tineri au ieșit apoi, ce-și drept nu propagatori ai catolicismului, dar cei dântai mari luptători naționali și propagatori ai conștiinței de latinătate.

Unul dintre acești tineri, Ioan Micu, e ridicat la anul 1730 în scaunul Episcopesc, atunci la Făgăraș. El ia numele Inocențiu Klein și obține de la Impăratul Carol VI. o înșemnată donațiune, pentru-ca să întemeieze o mănăstire și un seminar la Blăși, unde-și mută reședința. În anul 1738 preoțimea subscrie apoi 25,000 florini pentru ridicarea zidurilor, și ast-fel se înființează încetul cu încetul un liceu, o școală pedagogică și un seminar teologic, primul și pentru timp de aproape o sută de ani singurul focar de cultură națională românească.

Intrând apoi în luptă cu nobilimea, Inocențiu Klein stăruie să li se facă dreptate Românilor atât celor uniți, cât și celor ce respingeau unirea. Timpul nu-și era însă priincios, de oare-cumurind Carol VI. fică-sa Maria Terezia se află în mare strimtorare și Curtea din Viena ear e nevoită să între în voile nobilimii maghiare. În același timp Inocențiu Klein ținea mai presus de toate să câștige iubirea Românilor, și din iubire și încredere către densus o foarte înșemnată parte din Români, peste 600 parochii, a primit unirea, fiind-că el le dăduse Românilor asigurarea, că nici odată biserica greco-catolică nu va părăsi ritual, limba, organizațiunea. Tocmai prin aceasta însă el s'a pus în conflict cu Iesuiții. El obține de la Maria Terezia în anul 1749 prezentarea unui proiect de lege, prin care i se acordă bisericii greco-catolice aceleași drepturi ca celei romano-catolice; vedând însă opozițiunea nobilimii, Curtea sacrifică pe Inocențiu Klein care se retrage apoi, se expatriază și moare în exil la Roma.

Dar direcțiunea dată de densus rămâne și încă pe la sfârșitul războiului de șapte ani influința nobilimii maghiare scade.

Îndată-ce privirile Cabinetului din Viena se îndreptaseră spre nord, trebuiau neapărat să se ia măsuri pentru asigurarea hotarelor din Ardeal. Erau prea mari interesele, care cereau, ca Curtea din Viena să aibă simpatiile popoarelor orientale, pentru-ca de frica Maghiarilor Impărateasa să mai permită prigonirea neomenoasă a Românilor de rit oriental.

Români au venit în Carpați ca apărători de hotare și timp de o mie de ani ei au sângerat în trecătorile Carpaților, unde sunt adunați și acum în masse compacte: inimile lor erau deci cea mai sigură apărare și de aici înainte atât față cu dușmanul de la Nord, cât și față cu nobilimea maghiară, care a pactat cu toți dușmanii patriei.

În anul 1758 Cancelarul Kaunitz dă, prin urmare, în consiliul de stat o opiniune separată, iar în motivarea acestei opiniuni el stăruie să

pună capăt prigonirii și să li se dea Româ-  
or greco-orientală din Ardeal un Episcop ex-  
ont, care să le sfințească preoții.

«Cele câte-va milioane de greci-neuniți, care  
iesc sub prea înaltă stăpânire a Majestății  
astre,—îi dăce el în motivare Imperătesei,—  
, după a mea neînsemnată părere, să fie pri-  
i ca o comoară și un adevărat giuvaier (Klei-  
l) al măritei Case Domnitoare, de la care sta-  
va trage în viitor foloase și mai mari de cât  
ă acum, numai dacă în cele bisericești și în  
e civile vor fi **apărați cu hotărîrea cuve-**  
**ă de toate asupririle, nedreptățile și plânge-**  
**legitime** și vor fi conduși ast-fel, cum după  
ulele de precauțiune trebuie să fie tratat un  
or *aspru și războinic*. 1)

În urma stăruințelor de felul acesta se trimit  
Ardeal Comisari, care constată, că în ciuda  
uror siluirilor și în ciuda activității lui Ino-  
tiu Klein, marea majoritate a Românilor, peste  
3,000 familii, resping și acum unirea. În anul  
12 Imperăteasa însărcinează deci pe Episcopul  
bese din Buda, Dionisie Novacovici, să ad-  
distreze, pe lângă Episcopia sa, și diecesa ro-  
nă greco-orientală ce se înființează pentru  
leal, cu reședința la Sibiu.

Ast-fel după o rezistență de 62 ani Români  
nduplocați iar pot să aibă preoți și biserici  
legea cea veche, ear cei uniți cu biserica ro-  
no-catolică nu se mai tem de aici înainte,  
vor fi despuiați de ritul și de tradițiunile lor  
lespărțiți ast-fel de frații lor.

n același timp,—mare lucru!— urmașii le-  
arilor lui Traian, după sute de ani, ear ajung  
ue mâna pe arme și să fie organizați în cete  
luptători pentru apărarea trecătorilor din  
pați.

u aceasta se începe, în ajunul revoluțiunii  
ceze, viața modernă a Românilor.

(Va urma).

## Cuibul de Vultur

După Björnson

itulețul situat în munți și înconjurat de  
cîi ca de niște ziduri de piatră, se numea  
regardene. Terenul pe care era el așezat,  
un platou productiv, strebătut de un rîu  
e se rostogolea din munți, și se vărsa în-  
apă foarte întinsă, nu departe de sat.

ceea apă venise cu luntrea omul, care cel  
eîu a început să cultive plaiul. Acel om se  
ea Endre, și locuitorii satului nu erau de  
urmașii lui. Unii dăceau, că dînsul s'ar fi  
s în munți din pricină că comisese un  
,—și de aceea au urmașii lui chipuri așa  
ituncate; alții dăceau, că zidurile de stînci  
deja din ziua de Sf. Ioan de pe la ceasu-  
5 p. m. nu mai permit rașelor soarelui să  
ată în plaiu, poartă vina înfățișării moroase  
uiterilor.

-asupra satului, pe un vîrf de stîncă, în  
e sta atârnat un cuib de vultur. Puteai  
i din sat vulturoaica cum scoate puî, dar  
ea nu putea ajunge la cuib. Vulturul  
a pe de-asupra satului, și se repedea în  
iaî după un miel, mai după un ied, ba  
a luat un copil și l'a dus. De aceea satul  
tea fi liniștit până ce se găsea cuibul pe  
l de stîncă. Se povestea prin sat, că au

fost în vremea de demult doi frați, cari s'au  
sunt până la cuib, și l'au distrus; dar în vre-  
mea de acuma, nu se găsea om care să poată  
să ajungă până acolo.

Doi oameni de se întâlneau în drum, despre  
cuibul de vultur vorbesc uitându-se în sus. Când  
se întorceau vulturii în cel-lalt an, se știa ce  
pagube au făcut ei, și cine s'a încercat în vre-  
mea cea din urmă să se urce până la cuib. Din  
copilărie începea tineretul să se urce pe copaci  
și dealuri, și încă pe întrecute, cu gândul de a  
ajunge odată ca și cei doi frați din poveste, să  
poată distrage cuibul.

În vremea în care povestim noi aici, cel mai  
voinic flăcău din sat era Lejf. El nu era din  
seminția lui Endre; avea un pîr creț și ochi  
mici; era din fire glumeț, și-i plăceau femeile.  
Încă din copilărie tot visa el, că nimeni altul  
de cât dînsul nu va ajunge să doboare cuibul;  
oamenii din sat însă îi dăceau mereu să tacă  
din gură.

Aceasta îl aprindea și mai mult; așa că ina-  
inte de a ajunge la vîrsta omului săvîrșit, s'a  
hotărît să se urce la cuib. Era o frumoasă di-  
mineață de Duminică de la începutul veriî.  
Trebuie să fi scos tocmai puî vulturoaica! Un  
pîtop de oameni se adunase la picioarele stîncii  
înalte. Bătrînii îl desmerdaî, tinerii îl îmbăr-  
bătau. Dar el nu asculta de cât de îmboldul su-  
fletului său; aștepta deci, până ce a vădut că  
vulturoaica părăsește cuibul, făcu apoi o sări-  
tură și se atârna de un copac ce era la o înăl-  
țime de câți-va coți de la pămînt, crescut din-  
tr'o stîncă, și începu să se urce pe stîncă înainte.

Petricole și bucăți de peatră se sdrobeau sub  
picioarele lui și curgeau la vale, dar de alt-fel  
era o liniște adîncă; numai piciorul pe care îl  
trăgea după sine își făcea slujba cu sgomot me-  
reu și apăsător. Zidul de piatră devenea din ce  
în ce mai țipîș și muî greu de urcat; multă  
vreme a stat Lejf atârnat de o mîna cău-  
tînd reazem pentru picior. Multă lume, și  
mai ales femeile și-au întors fața dinspre  
voinic, spunînd că dacă părinții lui ar trăi, el  
nu s'ar fi încumetat să facă una ca asta. A  
găsit, în sfîrșit, o proptea, apoi caută înainte alta,  
acum cu mîna, apoi cu piciorul, mai slăbea  
mai luneca, dar la urmă tot bine se ținea. Pri-  
vitorii își audeau unul respirarea celui-lalt. De  
odată o fetișcană înaltă, care ședea pe o piatră,  
se ridică. Poate că încă din copilărie să-i fi  
fost logodită, deși deasul nu făcea parte din  
neamul satului.

Ea 'și întinse mîna în sus strigînd: «Lejf,  
Lejf, de ce ai făcut una ca asta?» Toată lu-  
mea să întoarse spre ea, tatăl ei sta lângă dînsa,  
dar ea nu-l mai vedea.

„Coboară-te, coboară-te jos Lejf“, țipă ea, „mî  
ești drag, și acolo sus nimic nu ai să câștigi!“  
Părea că el se gîndește, căci a stat în loc vre-o  
două trei clipe, dar earăși a început apoi să  
urce înainte. Mînile și picioarele lui erau ea-  
răși în putere, și de aceea multă vreme a mers  
încă bine. Dar peste puțin a început să oste-  
nească și să stea adesea orî în loc, spre a se  
odihni.

O piatră mică cădu de sus ca un prevestitor  
și să rostogoli în vale urmărită de privirile ce-  
lor de față.

Lejf pipăe cu mîna și se apucă de o bucată  
de piatră eșită din stîncă, dar n'are putere să  
se mai țină; se vedea curat, cum s'a repezit  
apoi cu cea-laltă mîna, dar și aceia slăbise. «Lejf!  
țipă fata, în cât se auđi și dincolo de pietrile

de stînci, și toți urmau într'un glas:» Cade!  
ridicîndu-și mînile spre dînsul, cu bărbați cu  
femei. Într'adevăr, Lejf alunecase, rupînd, cu  
sine bolovanii și pămînt; cădea, se rostogolea,  
cu o iușeală din ce în ce crescîndă.

Oamenii se întoarseră dinspre priveliștea în-  
grozitoare, și auđiră la spatele lor o sdruncină-  
tură și o huruitură de peretele de stîncă în jos  
apoi o grămadă de pămînt umed cădu la pi-  
cioarele lui.

Cînd au prins iarăși inimă și s'au uitat îm-  
prejur, voinicul sdrobot se găsea în fața lor ca  
mormînt fără formă. Fata căduse peste pietrii,  
tatăl său a ridicat-o și a dus-o acasă.

Tineretul, care mai cu seamă îndemnase pe  
Lejf la acea faptă îndrăzneată, nu mai îndrăs-  
nea în urmă să-i întindă mîna de ajutor; ni-  
menii nu îndrăsnea nici să se uite măcar spre  
dînsul. Tot bătrînii trebuie să ia rolul. Cel mai  
mare de ani dintre dînșii dăse, îndreptîndu-se  
cître cei-lalți: «Ce fatalitate; — dar», urmă el  
privind în sus, «totuși e bine, cînd cade cine-eva  
e așa de sus să nu-l poată ajunge toți oamenii».

Sv.

## Turburările din Sicilia

(Prin telegraf)

— Lună s'au făcut mari manifestări în fața  
primăriei din Lezcarea în Sicilia. Autoritățile  
au făcut tot posibilul pentru a menține ordinea.  
Manifestanții au aruncat cu pietre contra agen-  
ților forței publice, dintre care mulți au fost  
răniți. Manifestanții s'au aruncat cu topoare  
asupra trupeî și au încercat să o desarmeze;  
trupa a întrebuițat armele; 4 manifestanți au  
fost omoriți și mai mulți răniți. Societatea u-  
vriera locală n'a luat parte la manifestare,  
cea mai mare parte din organizatori sunt stră-  
ini comunei Lezcara. Înaintea manifestării soci-  
etatea uvrieră telegrafise d-lui Crispi, cerînd  
intervenirea lui; d-l Crispi a răspuns, că va sa-  
tisface reclamațiunile legitime ale lucrătorilor  
și i-a rugat pe aceștia să reintre în ordine și  
să respingă pe turbarători. Primul ministru a  
primit răspuns de la societățile uvriere, anun-  
țînd că telegrama lui a fost așisată, că liniștea  
s'a restabilit printre lucrători, care sunt siguri,  
că d-l Crispi va îngriji de nevoile lor.

Eri în urma arestării în comuna Valquaneza  
oin Sicilia a unui individ, care excita populația  
aceasta s'a revoltat, funcționarul care făcuse a-  
restarea a chemat jandarmeria, care în urma  
somațiunilor au dat focuri de revolver în aer.  
Mulțimea, compusă din mai multe miî de per-  
soane, a încercat să pătrundă în casarmă; ne-  
putîndu-și îndeplini scopul, s'a întors furioasă  
pe strade și a dat foc primăriei, casinului civil,  
casei polițaiului, casei primarului, biroului te-  
legrafic, poștei și biroului de înregistrare.

Generalul Morra di Lavriano a fost numit  
comandant al corpului de armată din Palermo.

— *Diarul militar* publică decretul, care chiamă  
sub arme pentru ziua de 5 Ianuarie 1894 prima  
categorie din clasa anului 1889 a corpului de  
armată din Verona și Neapole, cu totul 8000  
de oameni, ca să înlocuiască vechea clasă con-  
gediată. Diarele anunță, că trupele chemate sub  
arme sunt destinate Siciliei, unde vor înlocui  
pe cele congediate.

— D. Crispi, prim-ministru, a adresat pre-  
fecților Siciliei o circulară telegrafică, în care  
le recomandă să invite pe primari să avizeze  
la o repartițiune mai echitabilă a taxelor co-  
munale și la mijloace mai puțin exagerate a  
percepțiilor.

LABORATORUL DE CHIMIE

„AURORA“

Brăila. — Strada Regală No. 86. — Brăila

## DIN CORPURIILE LEGIUITOARE

## CAMERA

Sedința de la 14 Decembrie 1893

La începutul ședinței, d-l Fleva cere să se aducă la cameră traducția făgăduită de d-l Catargiu a faimoasei depeșă trimise de suprefectul ungar din Beiuș. D-l Marghiloman, ministru de justiție, depune o traducție pe biroul camerei, dar roagă pe președinte, să nu dea din mână acea depeșă, pentru că a fost adresată și aparține statului. D-l Marghiloman mai spune apoi, că ancheta făcută ar fi dovedit că toate cele spuse despre acea depeșă, sunt calomniile infame contra guvernului.

Se urmează discuția mesagiului pe articole.

Aliniatul 3 se votează fără discuție, iar la aliniatul 4 vorbesc d-nii Niculescu, Lahovary, Fleva și Catargiu, despre situațiune constituțională a guvernului.

D-l Nicolăescu arată, că conservatorii nu au astăzi alt sistem de cât lingușirea cea mai joasă către rege, pe care nu de mult l-au insultat în chipul cel mai arogant. D-sa relevează între altele faptul, că adresa nu pomeneste un siugur cuvânt despre Regina, că nu spune nici când, nici dacă va veni în țară, și că nici nu i dorește o înșănătoșire mai grabnică. Pentru a dovedi că într'aceiași vreme, în care îl lingușesc, conservatorii compromit pe Rege; citează afacerea Schwalb, în care nu numai s'a petrecut o ne mai audită ingerniță în afacerile justiției, dar încă atunci, când s'a cerut un comunicat, o gazetă oficioasă răspuns, făcând teoria, asupra M. Sale odiul grațierii exocului Schwalb. D-l Lahovary, care i răspunde, apără pe d-l Take Ionescu de acuzarea ce i s'a adus, ear despre atitudinea conservatorilor față cu tronul declară, că ea a fost foarte corectă tot-de-una, abea câte-va articole de gazetă dac'au fost violente, pe cât timp, înainte de 1876 liberalii erau de o violență extremă.

D-l Fleva propune un amendament, prin care exprimă dorința, de a vedea regimul sincer constituțional aplicat în țară. Inse d-l L. Catargiu declară, că acest amendament ar fi un vot de blam dat guvernului, și majoritatea camerei îl respinge.

Proiectul de adresă e adoptat în total prin 64 voturi, cãnta 23.

D-l Dolonel Roznovanu vorbește după acesta în chestiune personală su d-l Stolojan, care a afirmat într'o ședință precedentă, că în timpul războiului de la 1877 conservatorii conspirau contra Regelui. D-l Roznovanu dice, că această afirmare e calomnioasă. Și ca dovadă citează numele câtor-va ofițeri conservatori, care au luat parte la război.

În fine se trage la sorți comisiunea, care va prezenta Regelui adresa. E la sorți d-nii D. Protopopescu, I. Epureanu, D. Butculescu, A. Mavrodineanu, I. Oteteleşanu, Ghițescu, Boldur-Voinescu, Uliș Boldescu, B. Apostoleanu, Z. Michailescu, G. Ghițescu, Hagiescu, Stolojan.

La orele 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> se ridică ședința.

## SENATUL

Sedința de la 14 Decembrie 1893.

Senatorii votează 5 articole din proiectul de modificare a regulamentului lor, și apoi ridică ședința.

## ULTIME INFORMAȚIUNI

M. S. Regina a adresat din Monrepos următoarea telegramă de condoleanță d-nei Cernat:

«Iată cea mai adâncă părere de rău pentru cruda pierdere ce ați avut și Domnul să vă susțină și să vă consoleze.»

Elisabeta.

Discuțiunea convențiunii comerciale româno-germane în secțiile camerei s'a terminat. Discuțiunea a fost foarte vie; în mai toate secțiile s'a cerut amânarea, care a fost însă respinsă, după stăruința miniștrilor. În secția a V-a chiar d-l general Manu a combătut convenția. În secția a II-a discuțiunea nici nu s'a putut termina, deși au asistat la desbateri trei miniștri; d-nii Catargiu, Ghermani și Lahovay, care au stăruit mult în favoarea convenției.

Secțiunile, care au terminat discuția, au ales de delegați pe următorii domni: Al. Holban (secția I), Sturdza Scheianu 3, I. Lupulescu 4. C. Vărnăv 5, M. Balș 6, N. Simu 7.

Astăzi se începe la Cameră discuția convenției cu Germania.

Despre o dispoziție luată de ministerul Domenielor, toți proprietarii de dealuri din Dobrogea, vor fi ajutați spre a putea planta acele dealuri cu viță.

Cu acest mijloc dealurile, care până acum erau nelucrate și neproductive, vor aduce un venit destul de mare, mai ales că în acele locuri se poate lesne cultiva vie pe araci sau vie arbust turească.

D. Andrei Popovici a trimis în numele Camerei de Comerț o adresă poliției atrăgându-i atenția asupra comis-voiajorilor, cari circulă prin țară neavând nici permisiuni a le Camerei de Comerț, nici acte în regulă.

În fundătura dreaptă, la No. 17, a izbucnit ieri un foc, care a consumat aproape întreaga casă a D-lui Alexandru Carghe.

Focul a început de la un coș.

După o telegramă, care ne sosește din Odesa, holera care băntuia cu furie în acel oraș a încetat cu totul.

Mai mulți săteni din comuna Prundu, județul Argeș, voind a înmormenta pe un sătean în vechiul cimitir, primarul s'a opus; atunci sătenii s'au revoltat contra primarului și au voit să-l bată.

Primarul, vedând primejdia, a înștiințat autoritățile din Pitești, care au sosit cu armată și cu Procurorul.

Sătenii s'au liniștit.

Corpul generalului Cernat a fost pornit din Nissa Duminecă, după ce a fost îmbălsămat.

Se crede că corpul va sosi Duminecă sau Lună în Capitală.

Azi a pornit din Nissa d-na Cernat spre a veni la București.

De azi dimineață a început a ninge la Făl-ticenii, Găești, Giurgiu, Buzău, Corabia, Iași, Ploești, Roman, Iecuci, Predeal, Islaz, Măgurele, Pășcani, Zimnicea, etc.

În partea despre Verciorova timpul este liniștit și noros.

Aseară a fost o întrunire intimă a partizanilor guvernului la Senat.

D-l Alexandru Lahovari, luând cuvântul, invitat în mod formal pe deputați și senatori să voteze cât mai în grabă convenția cu Germania.

D-l general Manu a răspuns d-lui Lahovari dându-și pe față ostilitățile în contra ministrului de externe. A vorbit și d-l St. Beloiu tot contra d-lui Alexandru Lahovari.

După toate aceste incidente se așteaptă în curând să izbucnească o ceartă destul de viuă între d-l general Manu și d-l Al. Lahovari și Carp.

Se știe că d-l general Manu este în stricăta relațiune de prietenie cu d-l G. Păucescu, vrăjmașul ne împăcat al d-lui Carp.

În toate vitrinele magazinelor sunt espuse coroane, care vor fi depuse pe mormântul gretatului general Cernat.

Ieri s'a găsit moartă în strada Academiei 16, o femeie în vîrstă de 75 ani, anume Mă Mille.

Moartea i-a provenit din miseria cea mare, care se găsea.

Cadavrul ei a fost dus la morgă.

## BULETIN ADAMOSFERIC

Institutul Meteorologic

București 27 Decembrie st. n. 12 ore ziua

Înălțimea barometrică la 0°.755. 8

Temperatura aerului. — 1. 1.

Vântul slab de la V.

Starea cerului acoperit.

Temperatura maximă de ieri — 1°.

» min. de astăzi — 2°.

» la noi a variat între +4° și —

În după amiază se luminase puțin, căsără însă și astăzi vreme închisă. Barometru care scădea, acum e ca tendință de creștere.

În unele localități din țară a căzut puțin zăpadă, ear în câte-va a plouat puțin.

Răspundător pentru redacție Ion Slavici.

## BIBLIOGRAFIE

Acte și documente din Corespondența diplomatică a lui Mih. Cogălniceanu, — publicate Vasile M. Cogălniceanu. — A ieșit de tipar și fascicula IV-a volumului I.

„Memorial delegațiunii consiliului general Județului Constanța» asupra situațiunii acel județ, prezentat M. Sale Regelui. O broșur de 16 pag. tipărită la București, tipografia »G tenberg«.

Introducere la Economia politică.

Lecțiuni de deschidere a cursului ținut facultătoa de drept din Iași, — de N. Basilescu

Memoriile D-șoarei Felicia Rațiu. — Vandalul din Turda. — Tipografia »Voința Națională» Edițiunea Lligei culturale, secțiunea Olt. Prețu leu 50 b.

A ieșit de sub tipar romanul »Dan« de d-r Vlăduță, un frumos volum, asupra căruia ve reveni.

## Doctorul RAPPAPORT

Specialist în boale de copii

STRADA CARAGHEORGHEVICI No. 5

Vis-à-vis de Banca Națională

Consultațiunii de la 4—6 p. m.

**CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU**

COLECȚIUNEA REVISTEI

**A MICUL COPIILOR**

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME IN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

**Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei**

Aceste volume conțin: Un romanț pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagiuri, din viața animalelor, păsărilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

**Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.**

**FONDERIA DE LITERE**

MAȘINI NOUI  
DIN FABRICA  
**FOUCHER FRÈRES**  
DIN  
PARIS

**THOMA BASILESCU**

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE  
DIN  
AMERICA  
FRANȚA  
GERMANIA  
ȘI  
ITALIA

PESTE 30.000 MATRIȚE ORIGINALE  
DE DIFERITE CARACTERE  
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOI DE ORNAMENTE

☛ *Prețurile Stabilimentului sunt cu 25%, mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebit de spele de vamă și transport.*

☛ Se primește în schimb material vechi cu prețuri avantajoase ☛

BOGAT ASORTIMENT IN LITERE  
DE  
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE  
ULTIMUL SISTEM IN METAL SI GALVANOPLASTIE

LINI DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

☛ Condițiuni favorabile în plăți ☛

Compoziția și clișeul din fonderia Thoma Basilescu

**B. D. ZISMAN**

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

**COMPANIA AMERICANA**

BUCURESCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCURESCI

(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luvru)

**MAȘINE DE CUSUT** neîntrecute în SOLIDITATE, LUCRARE și ELEGANȚA

Premiate la toate expozițiunile cu primele Medalii și Diplome de onoare  
Peste 5 milioane sunt în întrebuințare. — Garanție pe 5 ani.

**Biciclete de siguranță „SPORT”** din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță completă! Cea mai mare soliditate!

**VÂNZARE ÎN RATE**

Cataloage și informațiuni GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voiți să cumpărați.

